

Franckesche Stiftungen zu Halle

Rozebránj Spisu Druhého, Mistra Samuela Martynia ec.

Felín, Jan

Lešno, 1637

Rozebrání Tytule a Emblemát

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228734)

Rozebření Tytule a Emblematic

Obrany Mistra Samuele Martynia.

Nazval Knež Sam. Spis tento druhý
proti Bratřím, Obranců, a to Křesťanských. Gat
případně / nechť to pobožný Křesťan laudý. Po
něwadž týž Spis nic není než Continuuacy předeš
lých proti Bratřím Veržek a Vlastků. Rovně tedy dělá.
gakově Vlastyně na počestného pokogně se vbitagickýho, wy-
staupe / své na něj doržanj Obranců Křesťanských nazýval.

Nad Kupřistým Mistrovým a jeho Emblematic,
toby se kdo zastaviti chcel / mohlby y maudrosti jeho takto
rozebřati.

Neyprvo zagistě, ti kteří ho znají pravý že svou Osobu w
wlastnj podobě wymalowati dal. Naproti pat sobě bromáda
tu Bratřích Kneží a Panů, z nichž ani jeden k sobě podob
ný není. Což samý se býti znamený toho, že on svého du-
cha a srdce w té Kniže vlastně gatež gest, wymalowal. O
Bratřích pat že wšech o spoworile a bez prawdy powydati
strogil, ať gatež gum gine obličje sffintowal.

Po své straně na hoře posadil Mognisse, a po straně druhé nad
Bratřimi Křesťa. Snad proto, že Mognisse twrdostí a hý-
máním proti spolu Bratřím následowati strogil přísný Cens-
sor. Bratřím tedy to pozustawati bude / aby Křesťa svého
Spasitele w pokore a uchošti následowati hleděli.

Sobě nad hlavau postavil tabulku, a na nj Symbolum.
Nestydím se. Což také každý genu za pravé dawať do-
li tu jeho Knihu čte, že gest stud potratil. Nebo byce co tam
přidawa / za Ewangelium Křesťovo / ič. to nic k ges-
to wěcy není. Poněwadž sám se přiznáwa, že genu s Bra-
třimi

2.
třimi o Ewangeliu čísti není / gakožto kterýs gím y gmeno
Ewangeli / y wěc Ewangeliy čisť. na str. 13. přiznáwa.
Z tomu žádný pobožný těch Baracht. vřick / haněns, zč křes-
tyniž knihu tu naplnil, za Ewangeliu dříet nebude. Pro-
čes nemůže se to h-řlo ginať rozuměti, než se se za nic nestydj co
kolikw dělá.

Bratřim pak do rukau dal tabulku na něj psáno. Gestli z
Boha dylo toto / nebudete mocy toho zkazyti / zč.
Což dobré gest. A měly kněz Sam. to před očima mji kdys
proti Bratřim walčj na mnohé příklady těch křesť před ním
to též dělawali, zpomínage. Nebo oni pomínuli / Bratř
sústali. kněz Sam. za nimi také kdyskoli odejde, a Bratř
tak malo wywrati gako onino.

Ja hiberem pak postavil sobě tabulku ginau, a na něj. We-
líké gest tagemstw pobožnosti zč. Tímž nechť ukázal
je pobožnost prawau arcy za hiberem má / gatz toho skutem
dokazuje. knihy o pobožnosti prawé, pobožným z rukau wy-
rážage, a sám na twárnosti gen wsecko zakládage. Že pak
tanz tabulku Bratřim před oči postavil / přigjmagj to za nás
pomenuti / as pomocy Božj na tagemstw pobožnosti Swa-
te staly pozor mji chěgj. Tolikž je po gegich straně dole
položil, hleďtež aby wás nědo neoblaupil maudrosť
swěta zč. za tu wystrahu dělugj / a na ní pamatowati y w
ctenj té geho knihy chěgj. Ale tytule zanechagjc, k wěcem
přisupma.

¶ (i) ¶

Odpo-

31

Odpo věd na někte re věcy w Před mluv ě R. Samuelow ě.

Na str. 1. pravj že mimo wšeliga ka u geho naděgi
a očeká wánj wzni kl tuhý spor me zy nim a Starší mi Ge
dnoty Bratisláv ě.

Od p. Sapientis non est dicere non putaram.
Chc ělli ne čekati, měl newywo la wati. Stiš anj nosu wy
wodj krew / ta k popauzenj k hn ěwu. wywodj swar. Přísl. 30. 33.

Na str. 2. 3. 4. a 5., připomíná pří činy pro kteréš první
swětg Spis (XXXV pří činami nazwa ny) wydal / a tím, že
já dných sluš ných pří čin nom ěl, vka zuge. Někte re za gi st ě na
proš to ní jm ěš gš au : a někte re proti ně mu w tomto předsew
zě ge ho čelš. Ku pří kladu / Sawazet Kně žstý neb Admini
stratorstý (o němž do rý ka na str. 3.) Nebo pří sá ha Alesso
rů, Adminis tratorů (w porow ná nj na strán ce 98. polo žená)
na to gde : aby se we wšem ta k ga kš Snes senj a Sge
dnocenj wšlech tří Stawů Krá lowstwj Čest ěho
Tě lo a Krew Pána Ge zu Kry sta pod Obogi při gi
magicých, a k Konfessy Čest ě se při zná wa gicých i ě.
a Kád Cyrke wnj Kně žstwu wydany vka zuge. zach
wa wal. Čemuž on prá w ě na odpor činj / Kád, Snes senj a
Sgednocenj toho wywrátiti se po ka ussge : ga kš to w Ohla
ssenj sw ěm Bratřj vka zali, a w této Obran ě sw ě sam M. M.
prá w ě štetedln ě činj : ga kš dale z Rozebránj toho to štetedl
né bude.

Na str. 1. pravj : že na ň ob půlnocy z Lessna přij wa lo Krus
pobitj m blyš tanj m a hromobitj m pří padl.

Od p. Hřj mánj z Lessna m dle gest / proti ně muž on hřj mánj
mů že za se a hřj mánj pří lis hn ěwi w ě : ale nechť se bogj wic hrů
který j při gde zbů ry / nevpama tu geli se / od toho který j hřj mánj :
A ij Bě da

4.

Beda tomu slyze toho poborssens přicházý. (Lut. 17. 1.)

Vla str. 6. že proti Gednotě Br. gat žro nie nepsal na wy-
wračenj t nj dowěrnosti.

Odp. 1. Zdož tedy psal knjku 35. přičin? Zdož tam ty
nřiwelike nářky proti špřawcům Gednoty Br. položil? a ge
nynj w Obraně promodj? Leč pak to samo genu mimo chel
nj a wědomj; pěra wypadlo? A nebož on při sobě nenj, že no-
wý co děla / anebo chce aby gijnj nerozumeli co se děla a kani
směruje.

2. Rozumj se wssak tomu austoku. Mjnj bezpochyby wodo/
že on sam nepisse nic šleho o Bratřich / ale připomjna toliko
co psali gijnj / Bilegowstý / Ssturm / Hederyt / Byrmezer / zc. (gat
to y o Reformacijch w Obraně gen. cizý téměř swědecký
wede)

Alle odpověd. Co tu Břez Sam. od ginuš proti Bratřim
wede a nebož tomu wěrij, anebo newěrij. Ulewřili, a předece
wede / Vřihai gest a Soř proti swědomj neprawdau bljnj
obnássege. Wěrijli tedy činj to swym, a powinen protazpo-
wari. Nebo kdo zawozuge swědky / ten gest Ador (přewo-
dnj strana) genuj se objalowana strana branj, a ne ginemu.
Tak řad wssch praw wklazuje. A protož ze wssheho co w pra-
wijnj y tomto duběm spisu swěm proti Gednotě (gat y
Reformatum) wede / odpowjdati gest powinen. Zwolassie
ponewadž wssudy téměř swa také argumenta přilepuge / a tak
u při wlastnj swan činj.

Vla tēž str. 6. ps. že newiděl gat žro tak tuhého, cštrého,
prudkého, hánlivého, vřhavého, zlobivého, nadutého,
nedůvodného Spisu / gat gest Oblašsennj Strašsich Gednoty
Br. na geho Spis.

Odp. 1. Wytrčilili Bratřj z meřj mřnecstj w psanj swěm /
o tom saus činiti nalej / ne genu, nibo strana gest / ale gijnym
kterj bez affektu y geho y Bratřke wro proti sobě postawine
Spisy / isti budau.

2. Člehi gest tak, že tuze ostia, a přūdce psáno: wyhledáwa-
la toho y wěcy welikost / y předsenzerj geho wssetečnost.
(In tantam temeritatem, potuitne aliquid nimium dici: & recte
onen.) Co pak o Urhawosti, zlobiwosti, nadutosti, a ne-
důwodnosti Bratršeho Spisu dokládá / to na něm samém w
stutku wšedne. Bratřj zagistě vhaněni glauc, wgalj se sebe /
on bez přisciny daně hanj. Oni horlj proti samé osobě geho /
on proti celým Cyrkwjm baurj. Oni podobetse geho nedoe-
stati newypowjdagj lastj a bratřstwj, on za kacyře odsuz-
ge: Oni co mluwj, dowozugi z gruntu / on z ledagatých
okřinů básně přiwodj, a neb pauhé mozku swého dominjty
a soffitmata.

Ta str. 7. wysmjwa / že Staršj Bratřj s radau některých
wiených Muslů zc. odpowěd swau celj rok hotowili / On pak
swau pogeduaa / ačkoli mezy welikými pracemi.

Odp. 1. Romu Bůh dar hbitosti dal / powinen ho wšjwať
pokorně a tisse / bez chlauby, & wzdelánj Cyrkwe neť sklaze.

2. Těnj zla wěc, dobře se přw rozmysliti, y gnych rady
wžiti, nežli se co wdeľa. Těbo Syrach dj; Bez rady nie neo-
čiň aby po wěcťu nemusel želeť (32. 10.) A Ssalom. Sas-
mau toliko pýchau pűjebj Tlowěť swar: ale při těch genj w-
šjwagj rady bywa maudrost (Přjst. 13. 10.) A Bernardus.

Quæ major Superbia; quam ut unus homo toti congregatio-
ni iudicium suum præferat, tanquam ipse solus habeat Spiritu-
tum DEI (Serm. 2. in Resur.) Protož dobieli M. M. wde-
la a mlti se čjm chlubiť / že přitěnj Spis bez rady, druhj pro-
ti radě mně hych rozumných wydal / nechť to saudj Cyrkw
Bojř. Můžě přigeti cas že M. M. wyrozumj tomu co se w
Přjstowj Těstěm řiřta / že kwapně dšlo zjřda bywa dobře. A
že ne bez přisciny Elop napřal / že Canis properans, cecos pa-
rit catulos.

3. Snadno tak šhotowiti / řož řdo Spisj hánliwé od g-
nych
A m

ných báwno gŕi zhotowené, w gedno sebrané, a pilně ke dni pomsty schované do Impresy daci / a tak nowými naity staré podpírati chce. gatk se turo stalo. Nebo Znáz Sam, takowými wěcmi hned léta 1629. hrozyl, a k takowým spisům se strožil, gatk se potom in Personalibus plněti wkláze.

Vla str. 8. 9. připomíná práce své hystorycké / o běhu Eros angelium Swadého w Těchách / gatk kdy o Wjau nesnáze býwaly / gatk potomků Husowých trhanj, sahánj / y Gednoty Bratrské roztržitosti. zc.

Odp. W paměti wmoditi staré Příběhy / na swém místě není zlé. Ale lépeby bylo rány Cyrkwe léceť / nežli ge wycjati zwošticowati, gŕiti, nowe dělati : gatk se on y w te své hystorycké práci čínj, dosti z nawrženj toho widěti. Ale o práci gessie neznámé, nechť nečínjím sandu : wygdeli kdy na swětlo / nagedau se kterjž o tom sanditi budau / budeli w nj co hodného. Viclorus genium debet habere liber.

Vla str. 10. klade / proč Obranu swau wydává? Že pry mnoho gest w Ohlaffenj Br. vřetět proti Osobě geho. Ale kdy by gen Personalnjch a Osobnjch wěcy byli nekladli / gineby chťel byl pláštěm lasty zastijti. Ale aby (pry) někdo nečel třeba po smrti geho / Swjčtyl sem / že se musel zgeroně před Swětem ohlasiti / zc.

Odp. Bratřj na odpor tomu prawj / kdyby se osobnjch toli- to haněnj stlo / žeby sněsti a odmšceť se chťeli. ale je gim Znáz Sam. na Včenj, na Wřad, na Řad, na práwo a swobodu, kterauž w Cyrkwi Bojž magj, sáhl / proto mšceť nemohli. Zná se tedy M. M (gatk téměř cěla Kniha geho wklazuje) že ge / mu činiti gest toliko o wěc přywatnj / totiž o Osobnj geho reputacy / dobrau powěst, a počtiwě gmeno / na kterémž nosheť / et a nemocy střpěti porupy a zlehčenj / ač se zdá že z wdanosti myslj pocházj / že wšak gest skutek cěla, a vzdy potřebuge. Wiz o tom Ctenati mily w Předmluwě na hystoryi Cyrkewnj Eusebiowu Těšau str. 13. dole a 14. na hoře.

Va též str. 10. nř praví: Je cokolí gest tu (w Obráně) to
blade w domě Bojím, gako na Oltář / před oblićeg toho kře-
ryš wsecký wěcy zná a saudí.

Odp. Ten křeřš wsecký zná a saudí, takto o tom wyněš
swůg saud; Obětowalliby dar swůg na Oltář a rozpomenula
by se je Bratr twůg má něco proti tobě/ nečegš tu daru swě-
ho před Oltářem a gdi přwe smř se s Bratrem swým (Mat.
5. 23.) Zachowalliz se podlt toho M. M. Smřilliz se o
Bratřimi swými, křeřš ne něco, než mnoho do něho magš.
Anobř on přičiněw křiwō, nářtū, ran, nese to na Oltář Bo-
hš proti patně Zápovědi Bojš. Smělost welikā. Darůg
medle Anřeti swěmu takowau obět (dj Bůh) dobyće šepě
neb chromě/ zalibšli se mu? (Mal. 1. 8.) A takowau gest
právě tato obět, oslepenā a ochromenā Prawda / kteraž tak
spotwořenau, pošamanau, ošetānau a osřukanau před obli-
ćeg toho křeřš wsecký wědy a saudí, něsti smř. Pozorůg-
nuš Etenāř / vhlēdate samu zkegně a patně je tak gest.

Va str. 11. Poraněj tuto práci swau Anějšm Páně / právě
je se wseckých gích znamenitě doryće: proto (př) je ti lide zwys-
tli per latus unius jugulum petere alterius.

Odp. Bratř nemagš o žádným sporu než s ním/ byt on pat
y potahl některé po sobě. Nebo y Pismo S. mezy Buřicemi
a Zbařenými rozděl činiti vř. Po Absolonowi mnoho gích
postaupilo, ale Pismo praví / že Mě w vpřimnosti sēdee / (2.
Brā. 5. 11.) A Paní Defensores křiš Př Aněž Borowště-
ho saudili/ geho saudili, gakožto půwoda a ne gine/ ačkoli gich
nemalo byl zyltal a sobě rākcy učinil. Bratř tedy prosy, a sa-
ma Sprawedlnost wola, aby se žádný takowým praxuacium
gjmari nedal, ale samu wěc tak gatš se weđe, bez ohleđu na oso-
by, wwažowal. Co tam přidawā M. M. že nenš nepowědo-
me Anějšm Páně šterně g-cho rad a zdanj maudrych a zdra-
wých přigjmānj a mnoho jově wājenj: o tom nechť samu oně
saudí.

saudoj. Wúbec se ginať styssj / že žádného rady nepeřtaucha /
na své hlavě wřectě zawjage. Bylby čas, aby gednau
začal společných rad wjswati, a wěřiti / že wjce Pán Bůh dal
mnobým než gednomu.

Člapposledy / obracy se také ku Paním Patronům Gednoty /
řádage gich / aby co se w Obraně geho, předně podle prawis
dla nepohnutelného řátona Bojsho swětle wřazuge : potom
podle po wřchu lešjcy prawdy řegmě a mařawě prawozuge /
rozhodnauti chtěli / zc.

Odp. Věchě gest tak : swatá regule tato, té nechť se wřmau
a řij / podle té y ga postupowati budu ; Tonj, Wřectě co M.
M. přednassj k prawidlu řátona Bojsho, a řegmě mařawě
prawdy, rownati. Nic tedy gineho činiti nebudu w odpowj.
danej swem / než, aneb Pjřma Swatá přiwoditi, anebo samu
řegmau mařawau prawdu, na proti tomu co M. M. mluwř,
přije, činj, řlawěti. Whledagj wřřicřni rozumnj gat on ro
zmamenj myřli své o řátona Bojsho a řegmě mařawě
prawdy odcházj.

We gmenu tedy Bojřm k wěcy přistupme / řjm pořádkem
řerehoř ou w Řnize své wjřwa : wřřocky napřed řunumu
geho řeci, wřřimně, co neyřřatřřimj (geho wřřak wlasto
řimj) řřowř polořřj, a hneř na to co neg,
řřřřřřř řakě řakě odpowřdagj.

Koze